

ANALÝZA

28. ledna 2022

Analýza sektorových účtů – 3. čtvrtletí 2021

Absence omezujících vládních protiepidemických opatření ve 3. čtvrtletí napomohla rozvoji obchodu a služeb, na druhé straně ale přetrvávající problémy s dodávkami komponent v průmyslu vedly k celkové mezičtvrtletní stagnaci hrubé přidané hodnoty nefinančních podniků. Ve 3. čtvrtletí stále silně rostla spotřeba domácností. Razantně tak poklesla míra jejich úspor, která byla v předchozím roce a půl rekordně zvýšená. Vládní instituce stále hospodařily s výrazným deficitem, i když se zmírnil tlak na výdaje spojené s řešením dopadů pandemie.

Nefinanční podniky

Ve 3. čtvrtletí 2021 českou ekonomiku neomezovala žádná protiepidemická opatření. Podmínky byly srovnatelné se 3. čtvrtletím 2020. Na počátku 2. čtvrtletí 2021 ještě omezení služeb a obchodu platila, takže mezičtvrtletní srovnání je tímto zčásti ovlivněno. Zatímco služby a obchod se ve 3. čtvrtletí zotavovaly, u průmyslu (zejména ve výrobě motorových vozidel) vrcholily problémy s nedostatkem součástek, které narušily výrobu. Hrubá přidaná hodnota (HPH) nefinančních podniků (NP) meziročně vzrostla o 58,1 mld. korun¹. Vzhledem k velmi silnému růstu cenové hladiny byl reálný přírůstek poměrně mírný (2,5 %)². Sezónně očištěné údaje ukázaly na mezičtvrtletní stagnaci HPH nefinančních podniků (+0,4 mld. korun).

I ve 3. čtvrtletí v sektoru NP meziročně rostla zaměstnanost (1,0 %)³. V absolutních číslech ale zaměstnanost setrvala pod úrovní stejného období let 2019 i 2018. Meziroční nárůst objemu vyplacených náhrad zaměstnancům dosáhl 44,6 mld. korun (10,1 %) a udržel se tak na podobné úrovni jako v předchozím kvartálu. Objem samotných mezd a platů, které NP vyplatily, se zvýšil o 28,2 mld. (8,2 %), zčásti šlo ale o projev nižší srovnávací základny. Poměrně velký meziroční nárůst sociálních příspěvků zaměstnavatelů (17,2 %) byl ovlivněn nízkou základnou 3. čtvrtletí 2020 (malým podnikům byly tyto platby odpuštěny). Oproti předchozímu čtvrtletí se (sezónně očištěný) objem náhrad zaměstnancům zvýšil o 9,3 mld. korun (1,9 %). Ve formě dotací obdržely nefinanční podniky 11,4 mld. korun, což bylo meziročně o 2,7 mld. více. Dotace byly vyšší, než je obvyklá úroveň v tomto kvartálu, ale oproti 1. pololetí, kdy podniky využívaly různé podpůrné programy⁴, výrazně klesly.

Hrubý provozní přebytek byl ve 3. čtvrtletí meziročně vyšší o 16,0 mld. korun a dosáhl 392,6 mld. Mezičtvrtletně ale (sezónně očištěný) hrubý provozní přebytek klesl o 8,5 mld. korun, což je výsledek stagnace HPH za současného pokračujícího nárůstu mzdových nákladů. Výsledná míra

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje použité v textu bez sezónního očištění.

² Do reálného vyjádření převedeno s pomocí celkového deflátoru HPH. Ve 3. čtvrtletí 2021 dosahoval meziroční deflátor HPH 4,5 %.

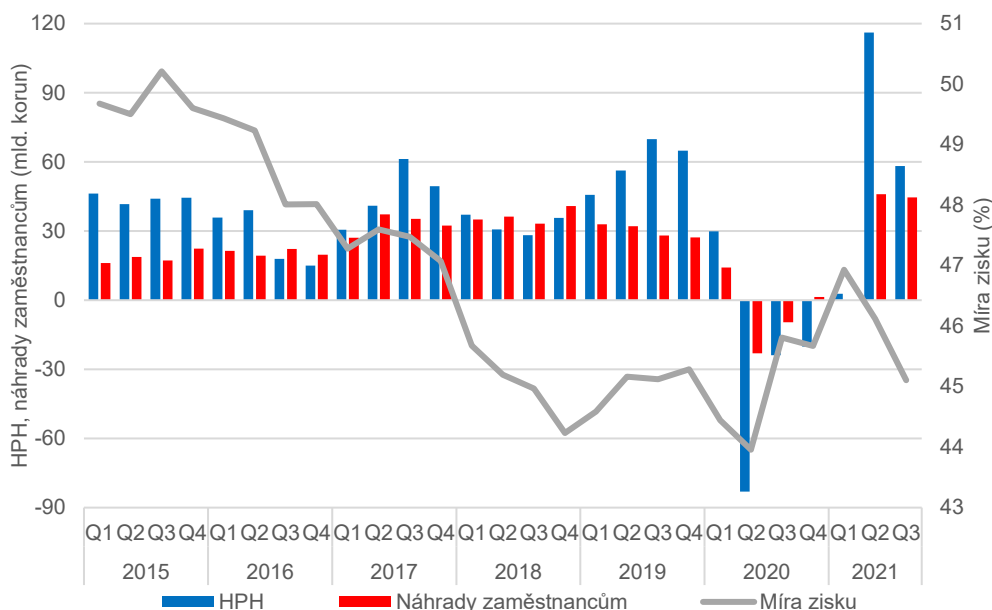
³ V osobách; úvazky přepočteny na plnou pracovní dobu.

⁴ Dotace zahrnovaly prostředky v rámci programů COVID nájemné pro podnikatele, COVID ubytování a dalších. Informace o pohybech ve statistice výdajů a příjmů vládních institucí jsou obsaženy v metodické poznámce zveřejněné na <https://www.czso.cz/csu/czso/metodicka-poznamka-k-vladni-financni-statistice-2020-covid-19-01042021>.

ANALÝZA

zisku NP⁵ se mezičtvrtletně snížila o 1,0 p. b. na 45,1 % (sezónně očištěno) a vrátila se na úroveň před rokem 2020. Meziročně míra zisku klesla o 1,3 p. b. (sezónně neočištěno).

Graf 1: Meziroční nominální přírůstek HPH a náhrad zaměstnancům (v mld. korun), míra zisku (sezónně očištěno, v %)



Zdroj: ČSÚ, národní účty

Deficit salda důchodů z vlastnictví NP se ve 3. čtvrtletí 2021 meziročně prohloubil o 28,0 mld. korun na 97,7 mld. Na propadu se podílela i výjimečná situace roku 2020 – ve 3. čtvrtletí nedošlo k tak velkému odlivu důchodů, jaký byl v tomto období v předchozích letech obvyklý. S výjimkou roku 2020 byl ale deficit za 3. čtvrtletí roku 2021 nejmírnější od roku 2013. Na straně zdrojů došlo k meziročnímu navýšení důchodů z vlastnictví o 8,9 mld. korun, z toho se úroky zvýšily o 4,4 mld. a rozdělované důchody společností o 3,1 mld. Objem vyplacených důchodů z vlastnictví byl meziročně o 36,9 mld. korun vyšší, přičemž rozdělované důchody společností se zvýšily o 47,7 mld., zatímco reinvestované zisky klesly o 12,7 mld.

Záporné saldo druhotných důchodů se ve 3. čtvrtletí 2021 meziročně zmírnilo o 11,6 mld. korun na 36,3 mld. Stál za tím zejména propad běžných daní z důchodů a jmění zaplacených NP, a to o 12,4 mld. korun. Ostatní vyplacené běžné transfery se meziročně téměř nezměnily (+0,6 mld. korun). Ostatní běžné transfery, které podniky obdržely, se také meziročně výrazněji nezměnily (-0,2 mld. korun). Obdržené prostředky z podpůrných programů nadále mírně zvyšovaly položku sociálních příspěvků nad její obvyklou úroveň, ale na saldo vliv neměly⁶. Hrubé úspory NP dosáhly 258,6 mld. korun, což bylo téměř shodně jako ve stejném období roku 2020. Míra

⁵ Míra zisku nefinančních podniků je definována jako podíl hrubého provozního přebytku k hrubé přidané hodnotě (B.2g / B.1g).

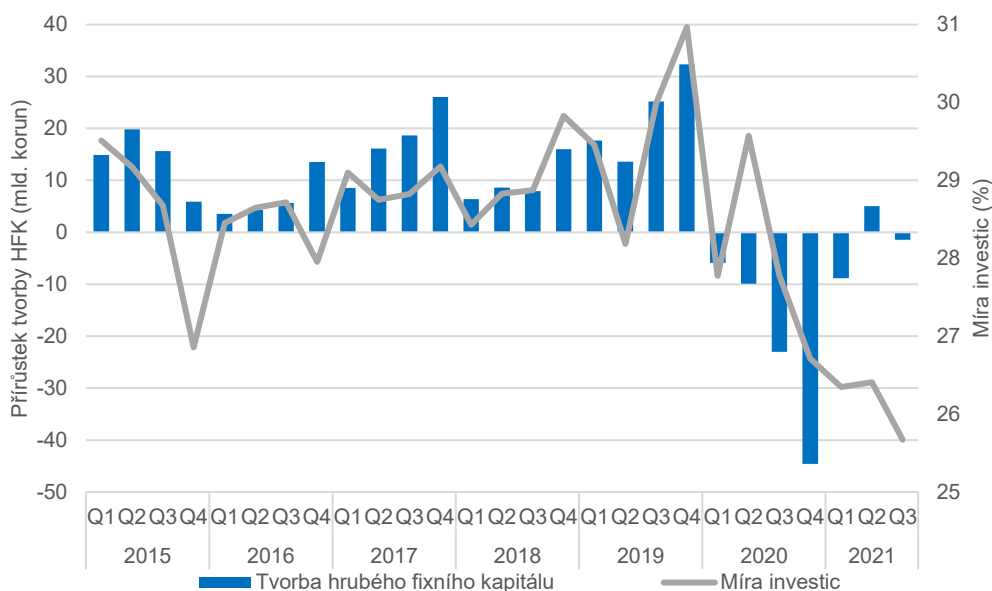
⁶ Na straně zdrojů obdržely nefinanční podniky sociální příspěvky ve výši 9,3 mld. korun (meziročně o 6,0 mld. více), které pak ve stejné výši vyplatily jako sociální dávky. Na celkové saldo tak tento pohyb neměl vliv.

ANALÝZA

úspor NP⁷ dosáhla 29,6 %, což bylo meziročně méně o 2,2 p. b. Ve srovnání se stejným obdobím z minulých let byla míra úspor za 3. čtvrtletí 2021 stále mimořádně vysoká.

Nefinanční podniky obdržely ve 3. čtvrtletí 9,3 mld. korun ve formě kapitálových transferů. To je meziročně o 0,4 mld. méně. Z toho investiční dotace činily 5,9 mld. korun, zatímco ostatní kapitálové transfery dosáhly 3,4 mld. Investiční aktivita NP ukazuje na problémy, které přetrvávají navzdory ekonomickému oživení. Podle sezónně očištěných údajů výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu NP mezičtvrtletně klesly o 6,2 mld. korun. Za loňským 3. kvartálem investice zaostávaly o 1,4 mld. korun. Výsledkem zbrzděné investiční aktivity je i mezičtvrtletní pokles míry investic⁸ o 0,7 p. b. na 25,7 % (sezónně očištěno). Meziročně byla míra investic (neочиštěná) nižší o 2,0 p. b.

Graf 2: Meziroční nominální přírůstek tvorby hrubého fixního kapitálu (v mld. korun) a míra investic (sezónně očištěno, v %)



Zdroj: ČSÚ, národní účty

⁷ Míra úspor nefinančních podniků je definována jako podíl hrubých úspor na hrubé přidané hodnotě (B.8g / B.1g).

⁸ Míra investic nefinančních podniků je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubé přidané hodnotě (P.51g / B.1g).

ANALÝZA

Vládní instituce

Hospodaření sektoru vládních institucí (VI) ve 3. čtvrtletí 2021 skončilo v deficitu 42,7 mld. korun. Záporné saldo se meziročně mírně zhoršilo o 2,0 mld. Příznivý vývoj ekonomiky byl spojen s poměrně výrazným růstem příjmů, silnou dynamiku si ale držela i výdajová strana, což přispělo k dalšímu deficitu. V období let 2014–2019 bylo ve 3. kvartálu vždy dosaženo přebytku hospodaření.

Příjmy VI ve 3. čtvrtletí meziročně vzrostly o 37,4 mld. korun (6,3 %) na 630,6 mld. Pohyby na příjmové straně hospodaření byly ovlivněny daňovými změnami i stabilizačními vládními opatřeními, která platila v roce 2020. Nejvíce k růstu příjmů přispívaly přijaté sociální příspěvky (+34,0 mld. korun), u kterých se zčásti projevila slabší základna 3. čtvrtletí 2020, kdy byly OSVČ platby odpuštěny. Příjmy VI podpořil i růst přijatých daní z výroby a dovozu (+16,4 mld. korun) a zvýšení hodnoty tržní produkce (+6,6 mld.). Mírně narostly i přijaté kapitálové transfery (+2,5 mld. korun). Naopak se značně propadaly přijaté běžné daně z důchodů a jmění (–23,1 mld. korun), což lze přičíst daňovým dopadům zrušení superhrubé mzdy.

Výdaje VI se meziročně zvýšily o 39,4 mld. korun (6,2 %) a dosáhly 673,3 mld. Narůstala při tom většina výdajových položek. Nejvíce vzrostly sociální dávky a naturální transfery (+13,5 mld. korun). Přitom zvýšení sociálních dávek bylo nejmírnější od konce roku 2017, ale přírůstek naturálních sociálních transferů byl druhý nejvyšší za posledních dvacet let. Mírněji než v předchozím kvartálu rostly náhrady zaměstnancům (+9,2 mld.). Výrazně se na růstu výdajů podílela mezispotřeba (+7,2 mld.) a vyplacené ostatní běžné transfery (+7,2 mld.). Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu byly meziročně vyšší o 4,4 mld. korun, z toho samotné investice VI vzrostly o 6,4 mld. Vyplacené dotace ve 3. čtvrtletí nedosahovaly mimořádně vysoké úrovně 1. pololetí, ale i tak byly meziročně vyšší o 3,2 mld. korun. Meziročně nižší byly jen vyplacené kapitálové transfery⁹ (–5,3 mld. korun).

Hlavní podíl na celkovém deficitu měl stále subsektor ústředních vládních institucí. Jejich hospodaření ve 3. čtvrtletí skončilo schodkem 54,3 mld. korun, což bylo meziročně o 8,1 mld. méně. Ke zmírnění deficitu přispělo zejména částečné uvolnění tlaku na straně výdajů, které i tak byly meziročně vyšší o 18,8 mld. korun. Oproti předchozím čtvrtletím byl mírnější přírůstek u sociálních dávek (+6,6 mld.) i mezispotřeby (+4,7 mld.). Naopak výrazněji rostly investice (+7,2 mld. korun). Nižší nároky na stabilizaci ekonomiky se projevily zpomalením růstu vyplacených dotací (+2,2 mld. korun) a ostatních běžných transferů¹⁰. Meziročně nižší byly vyplacené kapitálové transfery (–4,6 mld. korun). Příjmy ústředních vládních institucí meziročně vzrostly o 26,8 mld. korun, zejména zásluhou přijatých čistých sociálních příspěvků (+25,8 mld.) a daní z výroby a dovozu (+8,6 mld.). Naopak meziročně výrazně nižší (–18,7 mld. korun) byly přijaté daně z důchodů a jmění.

Ostatní subsektory VI hospodařily s přebytkem, který se ale u obou meziročně snížil. Kladné saldo hospodaření místních vládních institucí dosáhlo 9,5 mld. korun, což bylo meziročně

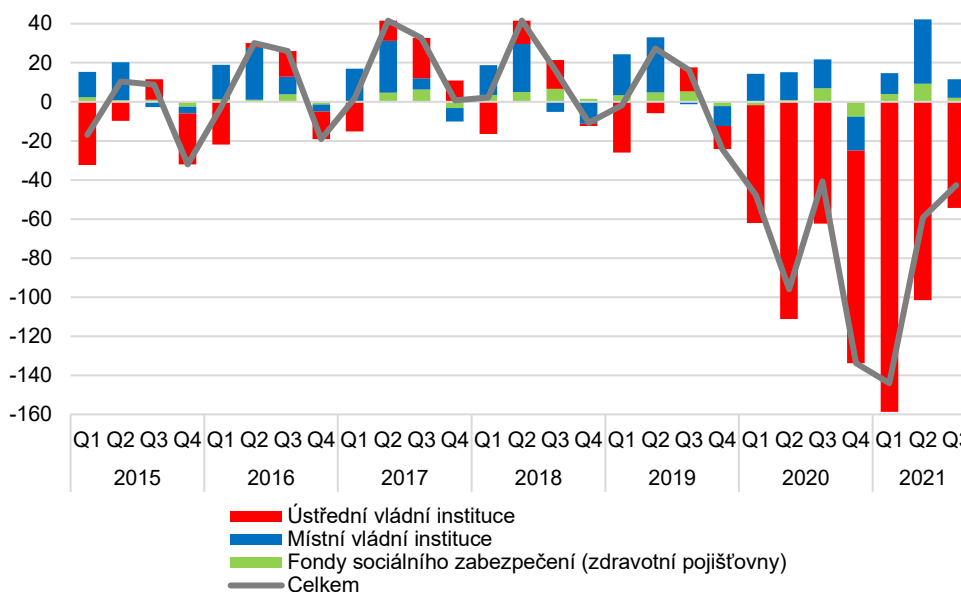
⁹ Položka zahrnovala kompenzační bonus pro OSVČ, jehož vyplácení se snížilo spolu s tím, jak byla rušena omezující opatření.

¹⁰ Položka v předchozích čtvrtletích zahrnovala zejména transfery subsektoru místních vládních institucí jako kompenzace za propad vzniklý vyplácením kompenzačního bonusu.

ANALÝZA

o 5,3 mld. méně. Výrazně zpomalil růst jejich příjmů (+3,0 mld. korun). Meziročně nižší totiž byly přijaté běžné daně z důchodů a jmění (−4,4 mld. korun) a klesly i ostatní běžné transfery (−2,0 mld.), které v předchozích kvartálech nejvíce přispívaly k růstu příjmů místních VI. Naopak přírůstek přijatých daní z výroby a dovozu se výrazněji neměnil (+7,9 mld. korun). Výdaje místních VI byly meziročně vyšší o 8,3 mld. korun, především vlivem rostoucích náhrad zaměstnancům (+5,7 mld.) a mezispotřeby (+2,5 mld.). Investiční výdaje mírně meziročně klesly (−0,7 mld. korun) a ve srovnání se stejným obdobím předchozích let byly nejnižší od roku 2017. Fondy sociálního zabezpečení (zdravotní pojišťovny) ve 3. čtvrtletí 2021 hospodařily s přebytkem 2,1 mld. korun, což bylo meziročně o 4,8 mld. méně a v rámci 3. kvartálu šlo o nejslabší saldo od roku 2015. Důvodem bylo zrychlení přírůstku výdajů na 12,2 mld. korun za současného zpomalení dynamiky příjmů (+7,3 mld.). K růstu výdajů přispívaly především posilující naturální sociální transfery (+6,6 mld. korun) a ostatní běžné transfery (+6,0 mld.). Oproti předchozím kvartálům ale výrazně zpomalil meziroční růst jimi přijatých čistých sociálních příspěvků (+8,2 mld. korun).

Graf 3: Saldo hospodaření vládních institucí (v mld. korun)



Zdroj: ČSÚ, národní účty

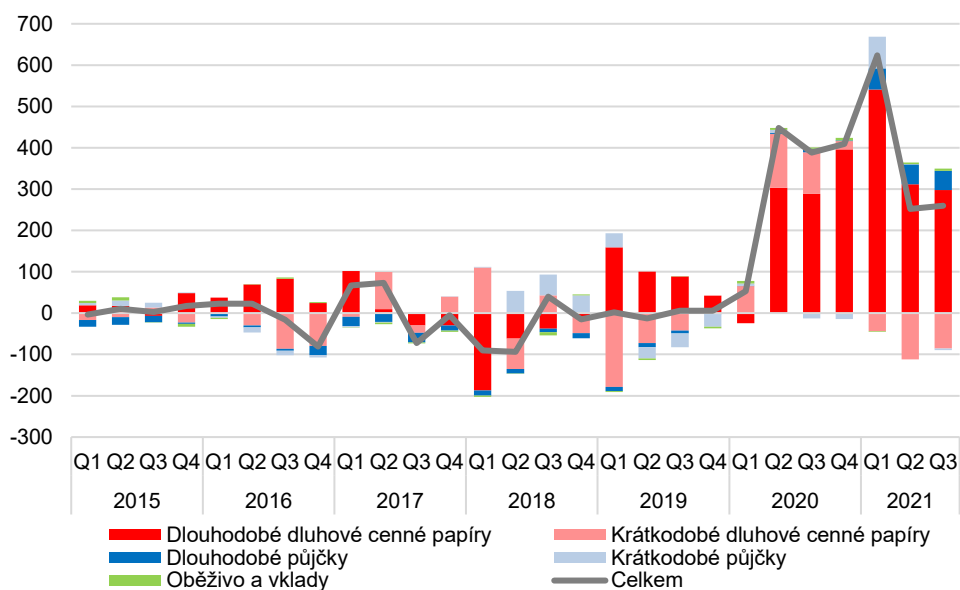
Dluh sektoru vládních institucí ve 3. čtvrtletí 2021 dosáhl 2 432,9 mld. korun¹¹, což bylo meziročně o 260,0 mld. korun více. Dynamika dluhu se tak nadále držela výrazně nad předkrizovou úrovní. V dluhovém portfoliu se meziročně navyšoval zejména objem dluhových cenných papírů (+212,4 mld. korun). Z toho se objem dlouhodobých dluhopisů meziročně zvýšil

¹¹ Dluh v sektorových účtech se liší (číselně i metodicky) od Maastrichtského dluhu pro potřeby EDP statistiky. Liší se zejména zahrnuté závazky i způsob jejich ohodnocení. Celkové závazky v sektorových účtech zahrnují navíc měnové zlato a zvláštní práva čerpání, účasti a podíly v investičních fondech, pojistné a penzijní programy, finanční deriváty a zaměstnanecké opce a ostatní závazky. Všechny závazky jsou oceněny tržní hodnotou a bez vlivu souvisejících derivátových obchodů. Zdroj: Rybáček, V., Musil, P. (2020). Vztah mezi saldem hospodaření a dluhem vládních institucí. *Politická ekonomie*, 68(4), 462–482, <https://doi.org/10.18267/j.polek.1290>.

ANALÝZA

o 297,9 mld. korun. Naopak objem těch krátkodobých potřetí v řadě klesl (-85,4 mld.), což je ovlivněno hlavně srovnáním se 3. kvartálem 2020, kdy byl ještě v dluhovém portfoliu výrazně zvýšený objem krátkodobých dluhopisů, kterými byla pokryta potřeba financování vládních výdajů ze začátku pandemie. Objem půjček byl mezitím vyšší o 42,1 mld. korun, z toho většinu tvořily dlouhodobé půjčky, kterých přibýlo o 46,4 mld.

Graf 4: Dluh sektoru vládních institucí a jeho struktura (meziroční změna v mld. korun)



Zdroj: ČSÚ, národní účty

ANALÝZA

Domácnosti

Hrubý disponibilní důchod (HDD) domácností ve 3. čtvrtletí 2021 dosáhl 847,6 mld. korun a meziročně byl vyšší o 47,7 mld. (6,0 %). Poměrně výrazný meziroční růst příjmů si přitom domácnosti udržely v průběhu celého krizového období, takže nejde o vliv slabé srovnávací základny. Výrazné zrychlení růstu cenové hladiny ale vedlo k propadu reálného růstu HDD na 2,3 %¹², což bylo s výjimkou krizového 2. čtvrtletí 2020 nejméně od 3. čtvrtletí 2016. Podle sezónně očištěných údajů byl HDD domácností oproti 2. čtvrtletí 2021 nižší o 0,7 mld. korun.

Ve formě mezd a platů domácnosti obdržely 537,9 mld. korun. To bylo meziročně o 35,4 mld. (7,0 %) více. Reálný přírůstek mezd a platů se zmínil na 3,3 %. Ve 3. čtvrtletí 2020 ještě byla dynamika růstu mezd utlumena, což přispělo k výraznějšímu přírůstku v roce 2021. Mimořádně výrazná byla meziroční dynamika sociálních příspěvků zaměstnavatelů (+18,7 mld. korun, 13,1 %). Šlo zejména o vliv nízké srovnávací základny (odpuštění plateb v roce 2020). Podpůrné programy, které položku sociálních příspěvků ovlivňovaly v krizovém období, byly ve 3. čtvrtletí 2021 omezeny.

Hrubý smíšený důchod¹³ podnikatelů zařazených do sektoru domácností ve 3. čtvrtletí dosáhl 153,6 mld. korun, což bylo meziročně o 15,3 mld. více. Mezičtvrtletně hrubý smíšený důchod stagnoval (-0,2 mld. korun, sezónně očištěno). Hrubý provozní přebytek¹⁴ dosáhl 82,1 mld. korun a meziročně vzrostl o 3,0 mld. Kladné saldo důchodů z vlastnictví ve 3. čtvrtletí dosáhlo 34,5 mld. korun a meziročně se snížilo o 7,5 mld. Na tomto poklesu se projevil zejména výrazný meziroční propad objemu reinvestovaných zisků z přímých zahraničních investic. Naopak rostl objem úroků náležejících domácnostem.

Saldo sociálních důchodů ve 3. čtvrtletí 2021 dosáhlo přebytku 109,2 mld. korun. To znamenalo meziroční pokles přebytku o 8,8 mld. korun, saldo ale i tak zůstávalo výrazně nad úroveň, kterou mělo před rokem 2020. Domácnosti obdržely 219,8 mld. korun ve formě sociálních dávek (meziroční nárůst o 4,9 mld. korun). Naopak odvedly 110,6 mld. korun jako sociální příspěvky (+13,8 mld.). Kladné saldo ostatních transferů dosáhlo 1,4 mld. korun (+0,1 mld.). Objem běžných daní z důchodů a jmění odvedených domácnostmi ve 3. čtvrtletí klesl o 10,2 mld. korun na 71,1 mld. Ve srovnání se stejným obdobím minulých let ale objem běžných daní zaostával i za lety 2019 a 2018. Projevilo se tak zrušení superhrubé mzdy.

Ve 3. čtvrtletí 2021 nebyla spotřeba domácností ničím omezena, což přispělo k jejímu mohutnému meziročnímu i mezičtvrtletnímu nárůstu. Výdaje na konečnou spotřebu domácností ve 3. čtvrtletí dosáhly 721,6 mld. korun a meziročně byly vyšší o 63,7 mld. Nominálně šlo o nejvyšší zaznamenanou hodnotu spotřeby za jedno čtvrtletí. Silný meziroční nárůst nelze vysvětlit restrikcemi prodeje v maloobchodě a službách, protože loni ani předloni ve 3. čtvrtletí žádné neplatily. Spotřební chování domácností ale ve 3. čtvrtletí 2021 patrně ovlivňoval efekt dlouhého období odkládané spotřeby¹⁵. Oproti 2. kvartálu se (sezónně očištěná) spotřeba zvýšila o 44,9 mld. korun. Domácnosti spotřebovaly také statky a služby ve formě naturálních sociálních

¹² Pro očištění o vliv cen byl použit deflátor výdajů na konečnou spotřebu domácností. Ve 3. čtvrtletí 2021 činil cenový nárůst 3,6 %.

¹³ Zachycuje příjmy z podnikání drobných podnikatelů zařazených do sektoru domácností.

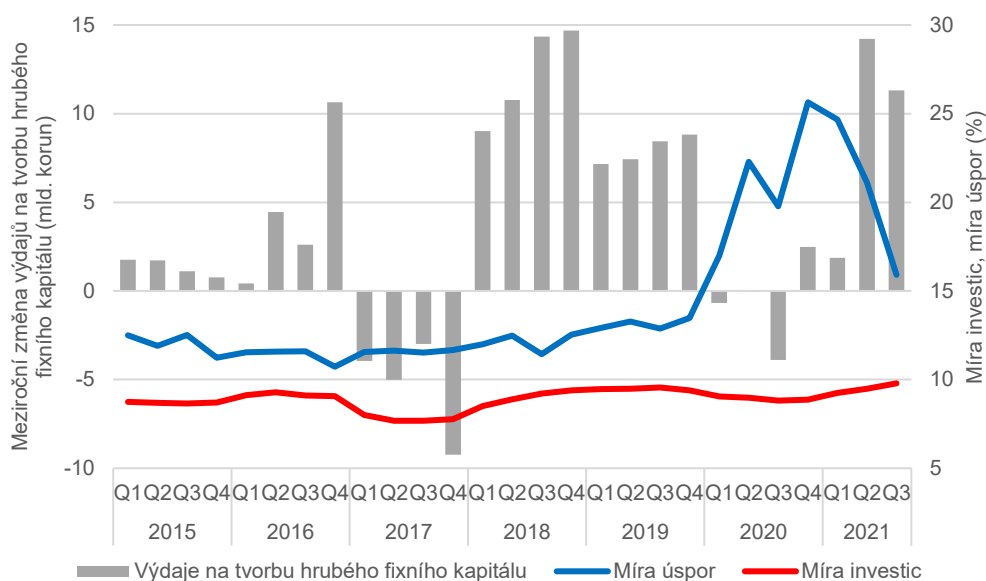
¹⁴ Zachycuje hodnotu produkce domácností pro vlastní spotřebu a rovněž imputované nájemné a poskytování služeb bydlení.

¹⁵ Maloobchod byl omezen od 22. října 2020 až do 10. května 2021. Omezení neplatila v průběhu prosince 2020.

ANALÝZA

transferů, jejichž hodnota ve 3. čtvrtletí meziročně stoupla o 14,8 mld. korun na 193,3 mld. Hrubé úspory domácností¹⁶ ve 3. čtvrtletí dosáhly 134,8 mld. korun, což bylo meziročně o 15,4 mld. méně. Stále jde o mimořádně vysokou hodnotu ve srovnání s obdobím před rokem 2020 (oproti 3. čtvrtletí 2019 byly úspory vyšší o 43,1 mld. korun). Míra úspor¹⁷ mezičtvrtletně klesla o 5,2 p. b. na 15,9 % (sezónně očištěno). Meziročně byla nižší o 2,8 p. b. (sezónně neočištěno).

Graf 5: Meziroční změna výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu (mld. korun) a míra úspor a míra investic sektoru domácností (v %, sezónně očištěno)



Zdroj: ČSÚ, národní účty

Domácnosti (zejména drobní podnikatelé) obdržely ve 3. čtvrtletí 3,9 mld. korun ve formě kapitálových transferů. To bylo téměř totéž jako ve stejném období roku 2020. Z toho investiční dotace tvořily 1,9 mld. korun. Ostatní kapitálové transfery (zahrnovaly výplatu kompenzačních bonusů) dosáhly 2,0 mld., což bylo stále výrazně více ve srovnání se stejným obdobím v letech před pandemií. Investice domácností dosáhly 86,9 mld. korun a meziročně se zvýšily o 11,3 mld. Mezičtvrtletní přírůstek investic dosáhl 2,7 mld. korun. Výsledná míra investic¹⁸ (sezónně očištěná) mezičtvrtletně vzrostla o 0,3 p. b. na 9,8 %. Meziročně se (neočištěná) míra investic zvýšila o 0,8 p. b.

¹⁶ Rozdíl mezi hrubým disponibilním důchodem upraveným o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů a výdaji na konečnou spotřebu (B.6g + D.8 – P.3).

¹⁷ Míra úspor domácností je definována jako podíl hrubých úspor a hrubého disponibilního důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (B.8g / (B.6g + D.8)). Hrubé úspory představují část hrubého disponibilního důchodu, která nebyla spotřebována ve formě výdajů na konečnou spotřebu.

¹⁸ Míra investic domácností je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubému disponibilnímu důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (P.51g / (B.6g + D.8)).

ANALÝZA

Finanční vztahy s nerezidenty

Ve 3. čtvrtletí 2021 dál výrazně rostla hodnota dovozu, ale v případě vývozu přírůstek výrazně zpomalil. Přitom se zahraniční obchod ve stejném období roku 2020 ještě zotavoval ze šokového propadu, takže srovnávací základna vývozu byla poměrně nízká. Vývoz meziročně vzrostl o 33,1 mld. korun na 1 034,8 mld. Dovoz byl vyšší o 140,9 mld. korun a dosáhl 1 034,0 mld. Bilance zahraničního obchodu si tak ve 3. čtvrtletí udržela jen drobný přebytek ve výši 0,8 mld. korun, což byl meziročně o 107,8 mld. horší výsledek.

Nerezidentům¹⁹ bylo z domácí ekonomiky vyplaceno 115,6 mld. korun ve formě důchodů z vlastnictví (jejich největší příjem). Meziročně to bylo o 3,4 mld. méně. Reinvestované zisky z přímých zahraničních investic se totiž meziročně propadly o 38,0 mld. korun a naproti tomu se objem rozdělovaných důchodů společností zvýšil o 34,4 mld. Výrazný přírůstek rozdělovaných důchodů byl ale dán nízkou srovnávací základnou. S výjimkou roku 2020 byla částka 70,9 mld. korun v rámci 3. čtvrtletí nejnižší od roku 2013. Objem důchodů z vlastnictví domácích investorů v zahraničí klesl o 10,6 mld. korun, přičemž propad rozdělovaných důchodů společností činil 8,1 mld. a v případě reinvestovaných zisků to bylo 3,3 mld. Čistý odliv důchodů z vlastnictví do zahraničí ve 3. čtvrtletí 2021 meziročně vzrostl o 7,2 mld. korun na 67,0 mld.

Domácí ekonomika si ve 3. čtvrtletí připsala 18,0 mld. korun ve formě náhrad zaměstnancům (meziročně o 0,4 mld. méně). Naopak do zahraničí bylo vyplaceno 15,3 mld. korun (+2,5 mld.). Kladné saldo tak poměrně výrazně meziročně kleslo o 2,8 mld. korun na 2,7 mld. Objem daní z výroby a dovozu zaplacených do zahraničí dosáhl 2,3 mld. a dotace ze zahraničí činily 2,0 mld. Deficit salda prvotních důchodů dosáhl úrovně 64,6 mld. korun a meziročně byl hlubší o 10,4 mld.

Deficit salda druhotných důchodů se meziročně prohloubil o 6,2 mld. korun na 14,9 mld. Největší vliv na to měl nárůst objemu ostatních běžných transferů vyplacených do zahraničí o 7,2 mld. korun. Výsledkem velkého zhoršení bilance zahraničního obchodu a prohloubení deficitu prvotních i druhotných důchodů byl deficit salda běžných transakcí domácí ekonomiky se zahraničím ve výši 78,8 mld. korun. Deficit je v rámci 3. kvartálu poměrně obvyklý²⁰, šlo ale o nejhorší výsledek od roku 2010.

Ze zahraničí přiteklo 26,6 mld. korun v podobě kapitálových transferů, meziročně o 7,2 mld. více. Z toho 19,5 mld. korun (-0,8 mld.) představovaly investiční dotace. Výrazně vyšší než obvykle byl ale objem přijatých ostatních kapitálových transferů (7,2 mld. korun). Celkové saldo kapitálových transferů mezi domácí ekonomikou a zahraničím činilo 20,8 mld. korun, meziročně o 6,4 mld. více. Domácí ekonomika se ve 3. čtvrtletí dostala vůči zahraničí do čisté záporné pozice a čisté výpůjčky činily 54,8 mld. korun (meziročně o 118,1 mld. horší výsledek).

Autor/Kontakt/Zpracovala

Karolína Zábojníková

Odbor Kancelář předsedy

Tel.: 542 528 112

E-mail: karolina.zabojnikova@czso.cz

¹⁹ Nerezidenti představují různorodé seskupení jednotek, jejichž společným znakem je, že nesídlí na ekonomickém území státu, ale mají s daným národním hospodářstvím ekonomické vztahy.

²⁰ Výjimkou za posledních dvacet let bylo jen 3. čtvrtletí 2020.